

Vzdělávat a Vydělávat

Návrh opatření pro Národní protikrizový plán v oblasti
vzdělávání a výzkumu a vývoji

Ondřej Liška

ministr školství, mládeže a tělovýchovy

únor 2009

Seznam opatření

„Reforma terciárního vzdělávání“ – otevřít a zkvalitnit	4
„Příprava VŠ na reformu“ - strategie vůči pracovnímu trhu	5
„Brain gain“ - podpora stipendií a grantů	6
„Žádné dítě nesmí zůstat pozadu“	8
„Školy pro 21. století“ – modernizace škol	10
„Zkvalitnění práce učitelů“	11
„Naučme se celoživotně vzdělávat“	12
Prostředky operačních programů s rychlým dopadem na hospodářský růst	13
Podpořit privátní zdroje pro investice do vzdělávání a VaV	14
Podpora aplikovaného výzkumu	15

Východiska

Východiskem pro sestavení opatření směřujících do oblasti vzdělávání a výzkumu a vývoje bylo

1. definování krátkodobých opatření směřujících k nápravě konkrétních selhání na straně nabídky případně podnícení poptávky na trhu;
2. střednědobých a dlouhodobých opatření nesoucí jasné strukturální změny, v případě české ekonomiky přechod k ekonomice založené na znalostech produkující statky s vysokou přidanou hodnotou;
3. vytvořit logickou vazbu mezi všemi typy opatření.

Navržený koncept má přispět ke kvalitativnímu pozvednutí vzdělávacího systému v ČR, protože je evidentní, že vzdělávací politika, respektive nastavení vzdělávací soustavy, předurčuje podmínky celé společnosti (především ekonomiky) v dlouhodobém horizontu. Vytváří základní předpoklady pro jistotu a prosperitu jednotlivců a celé společnosti.

Současná celosvětová ekonomická krize ukázala mimo jiné na to, jak zranitelné jsou země, jejichž ekonomika je založena na jednom či několika málo ekonomických odvětvích. Ukázala také, že podobnými krizemi jsou vždy nejvíce ohroženi ti, kteří mají nejmenší kvalifikaci a vzdělání: Vzdělání a kvalifikovaní lidé jsou flexibilnější a naleznou uplatnění v daleko větším spektru oborů.

Hlavním zdrojem ekonomické konkurenceschopnosti je dnes produkce komodit a služeb s vysokou přidanou hodnotou, obsahujících vysoké procento vědění a „know-how“. V této souvislosti se často hovoří o tzv. „**znalostní ekonomice**“ nebo „**společnosti vědění**“. Vědění je dnes považováno za základ konkurenceschopnosti a měřítko vývoje dané společnosti. Budování „společnosti vědění“ se prosazuje do strategií všech vyspělých i méně vyspělých zemí. Ve většině vyspělých zemí lze pak pozorovat vzrůstající investice – veřejné i soukromé – do vzdělávání a výzkumu a vývoje, které rostou rychleji než HDP (ačkoli jsou zde mírné meziroční výkyvy). V některých zemích, např. Finsku, investice do vzdělávání a výzkumu a vývoje rostly dokonce i během prudké ekonomické recese a naopak se staly základem bojem proti této recesi (a v případě Finska pak tak zdrojem tzv. „finského zázraku“).

Z těchto důvodů byla vybrána nejpodstatnější opatření směřující k systémovým změnám v oblasti terciárního vzdělávání – reforma terciárního vzdělávání, transformační fázi tohoto procesu a motivaci klíčových hráčů v systému – studentů a pedagogů. Na úrovni základního a středního školství pak opatření směřují k osvojení individuálního přístupu ke každému žákovi, či studentovi. Tato fundamentální změna sebou nese potřebu zaměřit se nejen na modernizaci dnes mnohdy velmi zastaralých vzdělávacích prostor, ale především na klíčový článek vzdělávacího systému, kterým je pedagog. Proto jsou navrženy kroky zvyšující kvalitu pedagogických pracovníků vzděláváním na straně jedné a zvýšením motivace na straně druhé. Hospodářská krize ve zvýšené míře upozorňuje na potřebu nabídky pro zvýšení vzdělání, rekvalifikaci apod. Z tohoto důvodu je zde zařazeno opatření specifikující systém dalšího vzdělávání.

V souladu s východisky každé opatření obsahuje popis, hlavní cíle, horizont realizace, indikátory pro monitoring jeho naplňování a finanční zdroje potřebné na pokrytí vzniklých nákladů. Všechna opatření jsou též opatření charakteristikou, zda se jedná o exekutivní/legislativní a dočasné/systémové opatření.

Finanční zdroje

Při popisu finančních zdrojů a jejich kvantifikace byly zohledněny současné zdroje státního rozpočtu (pro rok 2009), zdroje operačních programů a zdroje soukromé dle níže uveden specifikace. Znaménko + je uváděno v případech, kde je předpokladem úspěšné realizace opatření potřeba navýšení státního rozpočtu oproti současné úrovni..

Státní rozpočet

Nastavení jasných kritérií pro distribuci prostředků, stanovení a průběžné vyhodnocování indikátorů.

Strukturální fondy

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Operační program Výzkum a vývoj pro inovace

Zásady změn pro čerpání prostředků

Technické zjednodušení čerpání – vzorové projekty (šablony), zjednodušit faktické čerpání, koordinace aktivit s kraji, koncentrace na méně větších projektů – rychlejší posun prostředků k příjemcům a menší administrativní náročnost pro žadatele.

Provázet priority na balíček opatření a přehodnotit plán výzev

Návrh konkrétních úprav OP ve vazbě na balíček

Koncentrace zdrojů OP VpK PO 2 na podporu reformy terciárního vzdělávání

Akcelerace uvolnění prostředků OP VaVpl v oblasti budování výzkumných a vzdělávacích infrastruktur VŠ a VVI

Soukromé zdroje

Podpořit privátní zdroje pro investice do vzdělávání a VaV – odpisy, daňové úlevy, snížená sazba DPH

„Reforma terciárního vzdělávání“ – otevřít a zkvalitnit	
Popis opatření	V uplynulých letech jsme navýšili počty, ale nepropojili školy s trhem práce. Faktické nastartování reformy bez nutnosti čekat na legislativní změny. Provést restrukturalizaci současného vysokoškolského studia a studia na vyšších odborných školách s akcentem na profesně orientované a vzájemně provázané studium. Půjde o sjednocení legislativních i ostatních podmínek pro celý sektor terciárního vzdělávání a tím dosažení jednak žádoucí návaznosti (např. jednotným kreditovým systémem) jednotlivých stupňů studijních programů (od profesně orientovaných „krátkých“ programů přes obdobně orientované bakalářské programy až po magisterské, příp. i doktorské studium) a jednak i vytvoření podmínek pro jejich vzájemnou prostupnost. Prostupnost se bude týkat i informálního a neformálního vzdělávání, za splnění určitých podmínek (využití kreditového systému). Především u profesně orientovaných programů v určitém konkrétním regionu docílit zapojení potenciálních „odběratelů“ absolventů do přípravy a průběžných inovací těchto programů. ▪ Legislativní ▪ Systémové
Cíle opatření	Otevřít a zajistit kvalitu vzdělávacího systému. Připravit VŠ na reformu - prostředky na strategie vůči pracovnímu trhu, nalezení svého místa Zvýšit zaměstnatelnost absolventů terciárního vzdělávání v relevantních oborech
Horizont realizace	2009-2015 v případě přijetí zákona o terciárním vzdělávání se předpokládá nastartování restrukturalizace k 1.10.2010 s předpokládaným ukončením zásadní restrukturalizace v horizontu 5 let
Potřeba prostředků	STÁTNÍ ROZPOČET Navýšení veřejných prostředků v horizontu do roku 2013 (cíl 2 % HDP) Finanční prostředky na přípravu zcela nového typu studijních programů – „krátkých“ profesních a na zásadní změny v současném pojetí bakalářských, ale i magisterských studijních programů; další prostředky bude vyžadovat zajištění procesu hodnocení a akreditací a inovace odpovídajícího technického a materiálního zázemí; OPERAČNÍ PROGRAM VZDĚLÁVÁNÍ PRO KONKURENCESCHOPNOST Cca 10 mld. Kč do roku 2015 Podpora specifických rozvojových programů vztahující se k inovacím kurikul, spolupráci s aplikační sférou
Sledovatelné indikátory opatření	Postup VŠ v rámci mezinárodních žebříčků Počet výsledků ve VaV na světové úrovni

„Příprava VŠ na reformu“ - strategie vůči pracovnímu trhu	
Popis opatření	1. Stimulovat vysoké školy a další instituce terciárního vzdělávání ke spolupráci s odbornou praxí pro všechny typy studijních programů. Postupná profilace institucí terciárního vzdělávání nebo jejich součástí na výzkumné, vzdělávací, poskytující „krátké profesně“ orientované vzdělání. Je nutno motivovat instituce terciárního vzdělávání pro úzkou provázanost s potenciálními odběrateli absolventů, vč. zavedení systému mobility pedagogických a akademických pracovníků, tj. jejich periodické působení v odborné praxi. 2. Komplexní systém hodnocení kvality terciárního vzdělávání a výzkumu a vývoje; Návrh a implementace systému. Uskutečnit přísné hodnocení kvality výuky a výzkumu všech pracovišť, publikovat a periodicky opakovat Nástroj: ▪ Program na nábor mladých špičkových vědeckých pracovníků z domova i ze světa (též jiných národností) ▪ Specifickou podporou umožnit studium na vysokých školách občanům postiženým krizí. Místo úřadu práce na VŠ – primárně profesně orientované obory ▪ V rámci prvních kroků lze zřídit fondy na rozšíření programu špičkových vzdělávacích a vědeckých pracovišť s tím, že tato pracoviště vypracují (ve spolupráci se soukromým sektorem) okamžitě návrhy na rozšíření specifických činností (odpolední/večerní výuku) ▪ Systémový projekt hodnocení VaV a vzdělávací činnosti ▪ Exekutivní ▪ Dočasné
Cíle opatření	Získat pro realizaci reformy vysoké školy a další instituce terciárního vzdělávání, aby reforma přinesla očekávané výsledky Zapojování lidí z praxe do výuky Zvýšení kvality lidských zdrojů, vybudování špičkových kapacit a špičkových týmů, kteří budou schopni realizovat nejnáročnější úkoly v oboru
Horizont realizace	2009-2012
Potřeba prostředků	STÁTNÍ ROZPOČET +2 mld. Kč v roce 2009, +3 mld. Kč v roce 2010, +8 mld. postupně v horizontu do roku 2012 (cíl 2 % HDP) OPERAČNÍ PROGRAM VZDĚLÁVÁNÍ PRO KONKURENCESCHOPNOST 100 mil. Kč v letech 2009-2011
Sledovatelné indikátory opatření	Dlouhodobé záměry institucí terciárního vzdělávání (zaměření na spolupráci s praxí), Výroční zprávy s údaji o vazbě na aplikační sféru, vč. sledovanosti uplatnění absolventů

„Brain gain“ - podpora stipendií a grantů	
Popis opatření	- Pro zvýšení počtu mladých výzkumných pracovníků vyhlásit program/programy zaměřené tak, aby podmínky vyhlášení byly atraktivní jak pro uchazeče z řad mladých vědeckých pracovníků, tak pro výzkumnou organizaci přijmout nebo stabilizovat tyto pracovníky na dobu minimálně 3 let. Budou podporovány domácí a zahraniční pracovní a studijní pobyty pracovníků sféry výzkumu a vývoje, které by vedly ke kvalitativnímu růstu a ke stabilizaci těchto mladých špičkových pracovníků v dané sféře. Vytipovat nejlepší a podpořit je. Ve spolupráci se zaměstnavateli je přitáhnout k oboru. Zvýšení finančních odměn (stipendií) - nejlepším studentům a tím i zvýšení motivace studentů a jejich motivaci působit v ČR (anti braindrain). - Zavedení finanční podpory studentům ze sociálně znevýhodněného prostředí – maximalizace dostupného lidského kapitálu. Postupné zavedení finanční podpory studentům ze sociálně znevýhodněného prostředí – maximalizace dostupného lidského kapitálu. V současnosti pobírá sociální stipendium pouze cca 7800 z 379 tisíc studentů a pouze 9% dětí z dělnických rodin studuje na VŠ. - Krátkodobě: ve spolupráci se zaměstnavateli vytvořit Fond pro poskytování prostředků „nejpotřebnějším“ – nadaných, ale chudých, studenti se špičkovými výsledky. Dále je do přijetí zákona možno jít cestou rozšíření a navýšení v současnosti vypláceného sociálního stipendia studentům. - Dlouhodobě: návrh a implementace komplexního systému půjček, grantů a stipendií. Dostupnost pro všechny dle kritérií – detailně popsán v Bílé knize terciárního vzdělávání Umožnit studium na VŠ občanům postiženým krizí. Místo úřadu práce na VŠ – primárně profesně orientované obory. V první etapě půjde o studium bakalářského studia, ev. studia na vyšších odborných školách (VOŠkách); po přijetí zákona o TV půjde postupně o studium „krátkých“ profesně orientovaných programů. Jisté možnosti dávají i systémy celoživotního vzdělávání na VŠ, tj. lze vzdělávat i v kratších kurzech orientovaných na změnu nebo prohloubení kvalifikace. Vzdělávání by probíhalo především kombinovanou formou, a to i z omezených kapacitních důvodů VŠ. Rozšíření kurzů celoživotního vzdělávání a vzdělávání v bakalářských programech (organizační, prostorové a technické zabezpečení a na finanční motivaci vyučujících). Rozšíření programu špičkových vzdělávacích a vědeckých pracovišť s tím, že tato pracoviště vypracují (ve spolupráci se soukromým sektorem) okamžitě návrhy na rozšíření specifických činností (odpolední/večerní výuku) Exekutivní / Legislativní Systémové
Cíle opatření	Motivace špičkových pracovníků VaV k návratu ze zahraničí, motivace uchazeče/příjemce k vytvoření pracovního místa (sjednáním pracovního poměru s uchazečem). Zvýšení kvality výsledků činnosti ve VaV mladých špičkových vědeckých pracovníků prováděné na území ČR. Sekundárním přínosem bude zvýšení potenciálních možností pro uplatnění výstupů z podporovaných aktivit do produktů konkurenceschopných na českých i zahraničních trzích. Zvýšit počet mladých vědeckých pracovníků ve

	výzkumných organizací, posílit spolupráci, resp. využití jejich zkušeností ze zahraničí nebo ze soukromé sféry a naopak. Motivace úspěšných studentů, resp. absolventů působit v ČR 2. Snížení možných bariér v přístupu ke vzdělání v důsledku krize a tím snížení nezaměstnanosti 3. Zvýšit zaměstnanost, resp. umožnit nezaměstnaným jejich rekvalifikace krátkodobými kursy nebo změny či zvyšování kvalifikace studiem na VŠ nebo VOŠ.
Horizont realizace	1. Zefektivnění současného systému 6/2009, Příprava nových programů 2009 - realizace 2010-2013 (se zajištěnou udržitelností do roku 2015) 2. Úprava současného systému sociálních stipendií je možná bezprostředně po uvolnění finančních prostředků; Systém „rovnost šancí v přístupu ke studiu“ bude nastartován po přijetí zákona o finanční pomoci studentům - 2010 3. Realizaci lze u kurzů ČŽV podporovat prakticky „okamžitě“, realizace u bakalářského studia, ev. studia na VOŠkách je vázáno na termíny přijímacího řízení – 9/2009
Potřeba prostředků	1. OPERAČNÍ PROGRAM VZDĚLÁVÁNÍ PRO KONKURENCESCHOPNOST, oblast podpory 2.4 a oblast podpory 3.1 STÁTNÍ ROZPOČET + 100 mil Kč v roce 2010 2. STÁTNÍ ROZPOČET + 500 mil Kč v roce 2010, 2011, 2012 3. STÁTNÍ ROZPOČET KRAJSKÉ ROZPOČTY OPERAČNÍ PROGRAM VZDĚLÁVÁNÍ PRO KONKURENCESCHOPNOST
Sledovatelné indikátory opatření	1. Výsledky VaV uplatnitelné v IS VaV (v RIV) , počet nově trvale vytvořených pracovních míst/počet sjednaných pracovních poměrů a odpovídající indikátory dle OPERAČNÍ PROGRAM VZDĚLÁVÁNÍ PRO KONKURENCESCHOPNOST. Např. lze očekávat vytvoření 100 nových pozic pro mladé vědecké pracovníky a stabilizaci pozic stávajících mladých výzkumných pracovníků se zahraniční zkušeností (tj. zaměstnaných na dobu delší než 5 let), 20 výzkumných organizací zaměstnávajících minimálně 2 pracovníky podporované těmito opatřeními v roce 2011. Rovněž se očekává transfer kvalifikovaných odborníků z VaV na nově vytvořená pracovní místa v aplikační sféře. Udělovaná stipendia (údaj lze zavést do výročních zpráv VŠ) 2. Počty studentů pobírajících sociální stipendium a jeho výše na studenta; náběh systému studijních grantů a půjček po přijetí zákona o finanční pomoci studentům 3. Počty účastníků rekvalifikačních kurzů, navýšené počty studentů a posléze absolventů bakalářského studia.

„Žádné dítě nesmí zůstat pozadu“	
Popis opatření	1. Zavedení inkluzivních nástrojů ve školství (individualizace přístupu k žákům) - zvýšení prostupnosti základního a středního školství, zohlednění speciálních vzdělávacích potřeb. Vzdělávání na základě mapy učebního pokroku – diagnostické pomůcky pro čtení, psaní, matematika, přírodovědné kompetence apod.) a. Podpora úspěšného začátku školní docházky; Maximalizace počtu dětí, které absolvují některou z forem předškolní přípravy – podpora mateřských škol (h.v.p.), které vzdělávají děti se speciálními vzdělávacími potřebami, podpora rozvoje systému rané péče a včasné intervence b. Podpora úspěchu v průběhu školní docházky; Zvýšit vyšší míru individualizace přístupu – snížení počtu žáků ve třídě, asistence, dostupnost a kvalita poradenských služeb (speciální pedagogy, školní metodik prevence, výchovný poradce, školní psycholog) c. Podpora úspěchu v sekundárním vzdělávání; Podpora dlouhodobého a efektivního kariérního poradenství, podpora projektů provazujících základní školy, střední školy a učiliště a subjekty umožňující získání praxe 2. Metodická podpora škol při realizaci kurikulární reformy; Vývoj metodických materiálů, které pomohou učitelům efektivně realizovat ve výuce cíle reformy (mapy učebního pokroku, diagnostické nástroje, metodické rozpracování dílčích učebních celků) a jejich zavedení do výuky. 3. Podpora výuky cizích jazyků – angličtiny i dalších cizích jazyků; Zlepšit jazykovou vybavenost žáků – zejména v anglickém jazyce, zvyšuje zaměstnatelnost absolventů, podporuje mobilitu pracovníků, zvyšuje konkurenceschopnost ▪ Exekutivní ▪ Systémové
Cíle opatření	Dlouhodobý cíl: Zvýšit efektivitu výuky - zajistit maximální rozvoj všech dětí s efektivní podporou mimořádně nadaných dětí a dětí nedosahujících očekávaných výsledků. Snížení počtu dětí předčasně opouštějících vzdělávací systém – prodloužení doby, zvýšit znalost cizích jazyků Krátkodobý cíl: Vytvořit podmínky pro individualizaci výuky. Snížit očekávanou nezaměstnanost, přivést do škol nové kvalitní síly (cca 3000 osob na místech asistentů a to zejména mezi čerstvými absolventy VŠ), Snížit nezaměstnanost. Přivést do škol nové kvalifikované síly.
Horizont realizace	Vytvoření plánu podpory s možností čerpání prostředků od 9/2009, případně 1/2010
Potřeba prostředků	STÁTNÍ ROZPOČET +1 mld. Kč v roce 2010, +2 mld. Kč (cca 500 tis. Kč/škola) postupně v horizontu do roku 2012 KRAJSKÉ A OBECNÍ ROZPOČTY OPERAČNÍ PROGRAM VZDĚLÁVÁNÍ PRO KONKURENCESCHOPNOST

	100 mil. Kč na vývoj metodických materiálů do r. 2013 STÁTNÍ ROZPOČET v kombinaci s OP VZDĚLÁVÁNÍ PRO KONKURENCESCHOPNOST (cizí jazyky) 2 mld. Kč postupně v horizontu do roku 2012 (též podpora učitelů, mobility) a to včetně podpory studia žáků a učitelů v zahraničí
Sledovatelné indikátory opatření	Míra efektivity realizovaných opatření (na základě vyhodnocení aktivit jednotlivých škol) Výsledky českých žáků v mezinárodních komparativních výzkumech Míra rozdílů mezi výsledky jednotlivých škol Postoj učitelů a ředitelů k reformě Postoj veřejnosti k reformě Počet žáků s maturitní zkouškou z angličtiny Počet plně kvalifikovaných učitel anglického jazyka

„Školy pro 21. století“ – modernizace škol	
Popis opatření	1. Podpora ICT, vzdělávacích pomůcek Zlepšení materiální a technické podmínky škol v počátečním vzdělávání zejména podpora ICT - sítě, tabule, počítače, vzdělávací pomůcky, vybavení učeben a laboratoří (přírodní a technické vědy), knihovny, moderní učebnice a metodické materiály pro učitele (+ školení pro učitele v nových výukových technologiích) Podpora by měla být postavena v maximální míře na autonomním rozhodování škol, tzn. že prostředky by měly do škol v maximální míře přicházet prostřednictvím objektivních výkonových jednotek (dítě, žák, student) – nikoli formou megalomanských projektů typu Internet do škol. 2. Energetické úspory Navázat a rozšířit stávající programy - zateplení, otopné systémy. Investice, která zůstává pro další generace ▪ Exekutivní ▪ Dočasné
Cíle opatření	Přizpůsobit podmínky výuky ve školách 21. století Zefektivnit nakládání s energiemi ve školách Úspora provozních nákladů škol
Horizont realizace	Průběžně od roku 2010
Potřeba prostředků	STÁTNÍ ROZPOČET + 2 mld. Kč (cca 500 tis. Kč/škola) postupně v horizontu do roku 2012 KRAJSKÉ A OBECNÍ ROZPOČTY, REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAMY OPERAČNÍ PROGRAM VZDĚLÁVÁNÍ PRO KONKURENCESCHOPNOST, v rámci prioritní osy 1 2 mld. Kč postupně v horizontu do roku 2012 OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, STÁTNÍ ROZPOČET Dle absorpční kapacity škol postupně v horizontu do roku 2015
Sledovatelné indikátory opatření	Počet nově vybavených škol Počet žáků v těchto školách Počet vyškolených učitelů ve využívání nových technologií Počet zrekonstruovaných škol

„Zkvalitnění práce učitelů“	
Popis opatření	Bez kvalitních učitelů není možné očekávat systematickou a individuální práci s žáky. Zvýšení prestiže učitelské profese 1. Podpora zavedení mechanismů pro zkvalitnění výchovy a práce učitelů (pedagogických fakult, systém vzdělávání učitelů - moderní vzdělávací nástroje, standard učitelské profese) Jasný systém vzdělávání učitelů založený na standard učitelské profese – odchod špatných, příchod dobrých učitelů, dále posílit motivační složku platu. Získání pro školy nových kvalitních lidí Kampaň zaměřené na mladé lidi – přivést mladé a motivované lidi na pedagogické fakulty Využít skutečnosti, že budou na trhu práce kvalifikované nezaměstnané síly k obohacení pedagogických sborů. K tomu je nutno uvolnit předpisy pro zaměstnávání lidí bez pedagogického vzdělání. Může být předepsána povinnost doplnit si pedagogické vzdělání do 2 let. Podpora státu může spočívat v tom, že takto zaměstnaným lidem po dobu 6 měsíců dorovná školní plat blíž k jejich původnímu platu 2. Motivační systém odměňování ve školství – další zesílení pohyblivých složek platu Profesionální výkon může podávat jen vzdělaný, profesionální, spokojený a dobře ohodnocený učitel. Nezbytným doplňkem musí být i snaha o změnu systému odměňování pedagogů v tom smyslu, aby určujícím kritériem pro výši platu pedagoga přestal být počet odučených let a stala se jím kvalita jeho práce. Postupné zavádění specifického platového (a kariérního) řádu pro pedagogy (s výrazně potlačenou rolí platových stupňů). ▪ Exekutivní / Legislativní ▪ Systémové
Cíle opatření	Dlouhodobý cíl: Prostřednictvím zvýšení profesionality a spokojenosti učitelů zvýšit kvalitu a efektivitu vzdělávání. Vyřešení problematiky nekvalifikovaných pedagogických pracovníků, zvýšení podílu kvalitních a mladých pedagogických pracovníků, vyšší zastoupení mužů v jednotlivých pedagogických profesích, motivace pedagogických pracovníků k dalšímu vzdělávání a kvalitní práci
Horizont realizace	2009-2013
Potřeba prostředků	STÁTNÍ ROZPOČET 1 mld. Kč ihned, 10 mld. Kč postupně v horizontu do roku 2013 OPERAČNÍ PROGRAM VZDĚLÁVÁNÍ PRO KONKURENCESCHOPNOST Doplňkové rozvojové programy – vzdělávání: speciální pedagogika, ICT, jazyky
Sledovatelné indikátory opatření	Zvýšení míry kvalifikovanosti pedagogických pracovníků, a to zejména v klíčovém segmentech – jazyky, ICT a speciální pedagogiky Zvýšení kvality uchazečů o pedagogické studium Zvýšení přílivu mladých učitelů do škol Výsledky českých žáků v mezinárodních komparativních výzkumech Míra rozdílů mezi výsledky jednotlivých škol

„Naučme se celoživotně vzdělávat“	
Popis opatření	Česká republika dlouhodobě velmi výrazně zaostává v podílu pracujících, kteří se dále vzdělávají. Krize je příležitostí, jak tento nepříznivý stav zvrátit. Toto opatření směřuje k podpoře dalšího vzdělávání dospělých, a to zejména nově (krátkodobě) nezaměstnaných a také nezaměstnaností ohrožených (podpořeno průzkumem - do jaké míry se lidé cítí krizí ohroženi, ti pak budou ochotni se vzdělávat). To je příležitost zvýšit zájem o další vzdělávání a přivést k němu větší množství lidí. Podstatou je masivní rozvoj dalšího vzdělávání v cizích jazycích (nejen v angličtině), měkkých dovednostech, ve službách, v ICT, případně v dalších perspektivních oblastech. Forma podpory: vouchery, příspěvky, půjčky apod. Vedlejším příznivým efektem může být, že alespoň v některých oborech se dalšího vzdělávání mohou ujmout střední školy, jejichž kapacity nejsou v souvislosti s populačním propadem plně využívány. Podpora dalšího vzdělávání se musí týkat i vzdělávání zaměstnanců firem všech typů. Je nutné vytvořit poptávkové i nabídkové mechanismy. Na straně poptávky je možno poskytnout vouchery a tím podnítit zájem občanů, kteří zatím dalšímu vzdělávání odolávali. Nabídka bude podpořena vytvořením provázanému systému, kdy budou společně se zaměstnavateli vytvořeny dílčí kvalifikace, které bude možno následně certifikovat. Občan tak nebude omezen na uznávání vzdělání v rámci standardního vzdělávacího systému. Z odborných škol mohou vzniknout centra celoživotního vzdělávání. ▪ Exekutivní / Legislativní ▪ Systémové
Cíle opatření	Zvýšení zájmu o další vzdělávání Snížení nezaměstnanosti Zvýšení kvalifikace zaměstnanců Vytvoření systému nabídky dalšího vzdělávání – dotvoření Národní soustavy kvalifikací a Uznávání výsledků neformálního vzdělávání
Horizont realizace	2009 - 2015
Potřeba prostředků	KRAJSKÉ A OBECNÍ ROZPOČTY, REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAMY OPERAČNÍ PROGRAM VZDĚLÁVÁNÍ PRO KONKURENCESCHOPNOST, v rámci prioritní osy 3 a 4 –1 mld. Kč UNIV, NSK - podpora nabídky dalšího vzdělávání, 4,5 mld. Kč podpora poptávky po dalším vzdělávání
Sledovatelné indikátory opatření	Zvýšení participace na dalším vzdělávání

Prostředky operačních programů s rychlým dopadem na hospodářský růst	
Popis opatření	Urychlit čerpání prostředků z OP VaVpl, které mají rychlý dopad na hospodářský růst, tj. zejména infrastrukturní investice, především prioritní osa 4 Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem Vyhlásit výzvu na 10 mld. Kč pro Prioritní osu 4 Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem v roce 2009, zjednodušení a zrychlení hodnocení projektů – hodnocení bude kontinuální, čímž se urychlí celý proces výběru projektů. Vyhlásit jednu cílenou výzvu pro PO 4 na dobudování výpočetní infrastruktury univerzit. Realizaci lze zahájit ještě letos. vyhlásit výzvu na 16 mld. Kč pro Prioritní osu 1 Evropská centra Excelence v roce 2009 s uzávěrkou ještě v roce 2009 vyhlásit výzvu na 10 mld. Kč pro Prioritní osu 2 Regionální VaV centra v roce 2009 Cílem je mít v roce 2009 vyhlášené výzvy na maximální objem alokace, což znamená rychlé vpuštění prostředků na infrastrukturu VaV do ekonomiky. Prostředky budou v programu OP VaVpl čerpány především prostřednictvím zálohových plateb, což usnadní rychlý přístup ke zdrojům pro žadatele a tudíž rychlý náběh realizace připravených projektů. ▪ Exekutivní ▪ Dočasné
Cíle opatření	Posilování výzkumného, vývojového a inovačního potenciálu ČR, který přispěje k růstu a konkurenceschopnosti
Horizont realizace	2009 - 2015
Potřeba prostředků	OPERAČNÍ PROGRAM VÝZKUM A VÝVOJ PRO INOVACE Cca 15 mld. Kč OPERAČNÍ PROGRAM VZDĚLÁVÁNÍ PRO KONKURENCESCHOPNOST Cca 10 mld. Kč
Sledovatelné indikátory opatření	Zrekonstruované a vybudované kapacity (m²) Počet podpořených projektů Vytvořená pracovní místa (FTE) Nárůst počtu absolventů Přírůstek poznatků VaV

Podpořit privátní zdroje pro investice do vzdělávání a VaV	
Popis opatření	Vhodná kombinace odpisů, daňových úlev (dnes dary do 10% základu) U fyzických osob snížení základu o úroky (půjčka související se studiem) Snížení sazby DPH na učebnice, VaV služby Odstranit daňové znevýhodnění nákupu smluvního výzkumu od vysokých škol (a VVI), zrovnoprávnit je s daňovými odpisy na vnitřní VaV výdaje firem Zavést motivační příplatek pro výzkumné organizace (zejména VŠ a VVI), které spolupracují s průmyslem – za každou 1 Kč ze smluvního výzkumu přidat nad rámec stávajícího objemu institucionální podpory (za výsledky z RIVu) dalších 0,30 Kč. (V roce 2007 všechny VŠ vykázaly objem VaV financovaný privátní sférou a realizovaný VŠ ve výši 60 mil. Kč (!!)). Jednalo by se tedy o 20 mil Kč) ▪ Exekutivní / Legislativní ▪ Systémové
Cíle opatření	Rozšířit odpočet o nákup služeb od VŠ a výzkumných institucí (dnes pouze infuse)
Horizont realizace	2009 - 2012
Potřeba prostředků	STÁTNÍ ROZPOČET
Sledovatelné indikátory opatření	Poměrný nárůst privátních investic do vzdělávání a VaV Počet společných projektů Počet pracovníků VaV a VŠ nebo počet pracovníků z aplikační sféry, kteří působí nejméně 100 hodin v kalendářním roce v jiné, než mateřské sféře (Vědeckí a akademičtí pracovníci v aplikační sféře, odborníci z praxe v akademické a výzkumné oblasti)

Podpora aplikovaného výzkumu	
Popis opatření	V návaznosti na reformu financování VaV (novela zákona 130/2002 Sb.) urychlit práce na vzniku Technologické agentury Informace o výsledcích VaV Podpora komercializace výsledků ▪ Exekutivní / Legislativní ▪ Systémové
Cíle opatření	Zvýšit spolupráci výzkumných institucí a aplikační sféry
Horizont realizace	2009-2015
Potřeba prostředků	OPERAČNÍ PROGRAM VÝZKUM A VÝVOJ PRO INOVACE Proritní osa 2 – regionální centra VaV – 20 mld. Kč Proritní osa 3 – komercializace a informovanost o výsledcích VaV – 4 mld. Kč
Sledovatelné indikátory opatření	Počet společných projektů Počet pracovníků VaV a VŠ nebo počet pracovníků z aplikační sféry, kteří působí nejméně 100 hodin v kalendářním roce v jiné, než mateřské sféře (Vědečtí a akademičtí pracovníci v aplikační sféře, odborníci z praxe v akademické a výzkumné oblasti)